Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0825U001579

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 08-05-2025

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Марціпака Валерія Муратівна
2. Valeriia Martsipaka

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 051

Назва наукової спеціальності: Економіка

Галузь / галузі знань: соціальні та поведінкові науки

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Економіка

Дата захисту: 19-06-2025

Спеціальність за освітою: 073 Менеджмент

Місце роботи здобувача: Національний транспортний університет

Код за ЄДРПОУ: 02070915

Місцезнаходження: вул. М. Омеляновича-Павленка, буд. 1, Київ, 01010, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 9020

Повне найменування юридичної особи: Національний транспортний університет

Код за ЄДРПОУ: 02070915

Місцезнаходження: вул. М. Омеляновича-Павленка, буд. 1, Київ, 01010, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Національний транспортний університет

Код за ЄДРПОУ: 02070915

Місцезнаходження: вул. М. Омеляновича-Павленка, буд. 1, Київ, 01010, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 73.31.01, 06.56.02, 06.71.09

Тема дисертації:

1. Домінанти інноваційного розвитку транспортно-дорожнього комплексу
2. Dominants of innovative development of the transport and road complex

Реферат:

1. Дисертація «Домінанти інноваційного розвитку транспортно-дорожнього комплексу» присвячена дослідженню теоретичних і практичних засад стимулювання інноваційної діяльності у транспортно-дорожньому комплексі України (ТДК). Актуальність теми зумовлена необхідністю післявоєнного відновлення транспортно-дорожньої інфраструктури та подальшого підвищення конкурентоспроможності та ефективності транспортної галузі через впровадження інноваційних технологій і організаційних рішень. У роботі особливу увагу приділено виявленню ключових домінант інноваційного розвитку ТДК та обґрунтуванню кластерного підходу як інструменту об'єднання зусиль бізнесу, науки та держави для досягнення синергетичного ефекту у впровадженні інновацій. У першому розділі розглянуто теоретико-методичні засади інноваційного розвитку транспортно-дорожнього комплексу. Представлено класифікацію інновацій у транспортній галузі та її інфраструктурі і проаналізовано сучасні технології, що впливають на розвиток комплексу. Зроблено акцент на важливості кластеризації як ефективного інструменту, що поєднує зацікавлених учасників ТДК та забезпечує ефективну економічну взаємодію учасників ринку для

прискорення інноваційних змін. У другому розділі проаналізовано діяльність підприємств транспортної галузі та дорожнього господарства Україні. На основі статистичних даних та звітів визначено рівень впровадження новітніх технологій і розробок на вітчизняних транспортних підприємствах, окреслено позитивні тенденції та наявні проблеми. Досліджено зарубіжний досвід формування кластерів у транспортній галузі – розглянуто приклади успішних транспортно-логістичних кластерів у розвинених країнах та їх вплив на регіональний розвиток. Проаналізовано сучасний стан кластеризації в Україні. У третьому розділі запропоновано концептуальну модель формування інноваційно-транспортного кластеру, що враховує взаємодію трьох ключових сторін: бізнесу (підприємств транспорту та інфраструктури), науки (дослідницьких установ) та держави (органів влади). Розроблена модель відображає структуру кластеру, ролі і функції його учасників та механізми співпраці між ними. Для оцінювання економічної ефективності створення такого кластеру розроблено спеціальну методику. Проведено апробацію запропонованих підходів на прикладі пасажирських перевезень у місті Києві: змодельовано декілька сценаріїв взаємодії між потенційними учасниками кластеру та оцінено їх наслідки. Результати моделювання підтвердили практичну дієвість концепції кластеру – показано, що тісна співпраця в межах кластеру здатна підвищити якість транспортних послуг, інноваційну активність підприємств та загальну ефективність міської транспортної системи. Розроблено методичні підходи до реалізації економічної домінанти інноваційного розвитку транспортно-дорожнього комплексу шляхом формування інноваційно-транспортного кластеру. Запропоновано інтегральний показник інноваційної ефективності формування кластеру, що дозволяє здійснювати кількісну оцінку взаємодії ключових учасників – бізнесу, науки та держави – на основі нормалізованих статистичних даних і вагових коефіцієнтів, визначених шляхом кореляційного аналізу. Удосконалено концептуальну модель формування кластеру, яка відображає очікувані вигоди, втрати, синергетичний ефект і кінцевий результат функціонування об'єднання. Крім того, розроблено методичні підходи до відбору та оцінювання потенційних партнерів кластеру, що базується на системі трирівневої бальної оцінки за сімома критеріями та забезпечує обґрунтований відбір підприємств до участі у кластері. Практичне значення одержаних результатів наукового дослідження полягає в тому, що основні наукові положення дисертаційної роботи доведено до рівня методичних розробок та практичних рекомендацій щодо інноваційного розвитку ТДК шляхом створення інноваційно-транспортних кластерів підприємствами транспортно-дорожнього комплексу, економічна доцільність яких підтверджена актами впровадження, а саме АТ «КВК» «Рапід», ТОВ «ГАНДІКАП», та в освітній процес Національного транспортного університету.
Ключові слова: інноваційний розвиток, інновації, кластеризація, інноваційно-транспортний кластер, економічна ефективність, транспортно-дорожній комплекс, домінанти інноваційного розвитку, транспорт, цифровізація, ефективність, конкурентоспроможність, інноваційна активність, інноваційна продукція, діджиталізація.

2. The dissertation "Dominants of the Innovative Development of the Transport and Road Complex" is devoted to the study of theoretical and practical foundations for promoting innovation in Ukraine's transport and road complex (TRC). The relevance of the research is driven by the urgent need for post-war reconstruction of transport and road infrastructure and the further enhancement of the competitiveness and efficiency of the transport sector through the implementation of innovative technologies and organizational solutions. Special attention is given to identifying the key dominants of the innovative development of the TRC and substantiating the cluster-based approach as a tool for integrating the efforts of business, science, and government to achieve a synergistic effect in innovation implementation. The first chapter addresses the theoretical and methodological foundations of the innovative development of the TRC. It presents a classification of innovations in the transport sector and its infrastructure and analyzes current technologies influencing the development of the complex. Particular emphasis is placed on clusterization as an effective tool for uniting stakeholders of the TRC and ensuring efficient economic interaction among market participants to accelerate innovative transformations. The second chapter analyzes the activities of enterprises in the transport sector and road economy of Ukraine. Based on statistical data and reports, the level of adoption of modern technologies and developments by domestic transport enterprises is determined, positive trends and existing problems are outlined. The foreign experience of

cluster formation in the transport sector is studied – successful cases of transport and logistics clusters in developed countries and their impact on regional development are considered. Key obstacles include insufficient state support, lack of coordination between research institutions and business, limited investment, and infrastructural barriers. The third chapter proposes a conceptual model for forming an innovative transport cluster based on the interaction of three key stakeholders: business (transport and infrastructure enterprises), science (research institutions), and government (public authorities). The model reflects the cluster structure, the roles and functions of its participants, and mechanisms of cooperation among them. A specific methodology is developed to assess the economic efficiency of creating such a cluster. This methodology is based on a system of indicators characterizing innovation activity and the effectiveness of cooperation within the cluster. It includes normalization of initial data, application of correlation analysis, and calculation of an integrated indicator of innovation efficiency. The modeling results confirmed the practical viability of the cluster concept, demonstrating that close cooperation within a cluster can enhance transport service quality, stimulate innovation activity among enterprises, and improve the overall efficiency of the urban transport system. Methodological approaches for implementing the economic dominant of innovative development in the TRC through the formation of an innovative transport cluster have been developed. An integrated indicator of the innovation efficiency of cluster formation is proposed, enabling quantitative assessment of interactions between business, science, and government, based on normalized statistical data and correlation-based weighting coefficients. The conceptual model of cluster formation has been improved to reflect expected benefits, losses, synergistic effects, and final outcomes of the cluster's operation. Additionally, methodological approaches to the selection and evaluation of potential cluster partners have been developed, based on a three-level scoring system across seven criteria, ensuring a reasoned selection of enterprises for cluster participation. The results obtained will contribute to the recovery of transport infrastructure, strengthen the competitiveness of Ukraine's TRC, and ensure its sustainable innovative development. The practical significance of the research lies in the fact that the main scientific findings of the dissertation have been translated into methodological guidelines and practical recommendations for innovative development of the TRC through the creation of innovative transport clusters by transport and road enterprises. Their economic feasibility is confirmed by implementation acts, including by JSC "KVK" Rapid, LLC "HANDICAP", and in the educational process at the National Transport University. Key words: innovative development, innovation, clusterization, innovative transport cluster, economic efficiency, transport and road complex, dominants of innovative development, transport, digitalization, efficiency, competitiveness, innovation activity, innovative products, digitization.

Державний реєстраційний номер ДіР: 0123U100369, 0124U000380

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Нове вирішення актуального наукового завдання

Публікації:

- Porfirenko V., Dekhtiarenko D., Navrotska T., Krasnoshtan O., Martsipaka V., Salo M., Reznik N. Innovative Development of Electric Transport: Retrospect and a View to the Future. In: Alareeni B. (ed.) Big Data in Finance: Transforming the Financial Landscape. Studies in Big Data, vol. 164. Cham : Springer, 2025. P. 383–396. DOI: https://doi.org/10.1007/978-3-031-75095-3_31
- Ложачевська О. М., Марціпака В. М. Інноваційний розвиток транспортного комплексу в умовах цифрової трансформації. Проблеми сучасних трансформацій. Серія: економіка та управління. 2023. Вип. 10. DOI: https://doi.org/10.54929/2786-5738-2023-10-04-10

- Марціпака В. М. Ключові домінанти інноваційного розвитку транспортно-дорожнього комплексу. Здобутки економіки: перспективи та інновації. 2024. Вип. 11. DOI: https://doi.org/10.5281/zenodo.15052409
- Марціпака В. М. Інноваційно-транспортний кластер як інструмент розвитку транспортно-дорожнього комплексу. Актуальні питання економічних наук. 2025. Вип. 8. DOI: https://doi.org/10.5281/zenodo.15052308
- Марціпака В. М. Теоретико-ігровий підхід до оцінки стратегічної взаємодії в інноваційно-транспортному кластері. Проблеми сучасних трансформацій. Серія: 9 економіка та управління. 2025. Вип. 18. DOI: https://doi.org/10.54929/2786-5738-2025-18-04-03

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Ложачевська Олена Михайлівна
2. Olena Lozhachevska

Кваліфікація: д. е. н., професор, 08.07.04

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний транспортний університет

Код за ЄДРПОУ: 02070915

Місцезнаходження: вул. М. Омеляновича-Павленка, буд. 1, Київ, 01010, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Власенко Дмитро Олександрович
2. Dmytro Vlasenko

Кваліфікація: к. е. н., доц., 08.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний університет біоресурсів і природокористування України

Код за ЄДРПОУ: 00493706

Місцезнаходження: вул. Героїв Оборони, буд. 15, Київ, 03041, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Паливода Олена Михайлівна
2. Olena Palyvoda

Кваліфікація: д. е. н., професор, 08.00.03

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Державне некомерційне підприємство "Державний університет "Київський авіаційний інститут"

Код за ЄДРПОУ: 45853942

Місцезнаходження: просп. Гузара Любомира, 1, Київ, 03058, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Гречан Алла Павлівна
2. Alla Hrechan

Кваліфікація: д. е. н., професор, 08.07.01

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний транспортний університет

Код за ЄДРПОУ: 02070915

Місцезнаходження: вул. М. Омеляновича-Павленка, буд. 1, Київ, 01010, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Комчатних Олена Вікторівна

2. Olena Komchatnykh

Кваліфікація: к. е. н., доц., 08.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний транспортний університет

Код за ЄДРПОУ: 02070915

Місцезнаходження: вул. М. Омеляновича-Павленка, буд. 1, Київ, 01010, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

Власне Прізвище Ім'я По-батькові голови ради	Коваленко Наталія Василівна
Власне Прізвище Ім'я По-батькові головуючого на засіданні	Коваленко Наталія Василівна
Відповідальний за підготовку облікових документів	Дзюба Оксана Миколаївна
Реєстратор	УкрІНТЕІ
Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є відповідальним за реєстрацію наукової діяльності	Юрченко Тетяна Анатоліївна